

PRACTICI ALE BIBLIOTECILOR PUBLICE TERITORIALE DIN DROCHIA PRIN APLICAREA CURRICULUMULUI „TEHNOLOGII INFORMAȚIONALE”

Lidia GONTEA,
Biblioteca Publică Raională
„Iulian Filip”, Drochia

Rezumat: Autorul prezintă exemple din pregătirea profesională a bibliotecarilor din rețeaua teritorială Drochia prin aplicarea Curriculum-ului pentru programul de instruire, modulul Tehnologii informaționale. Curriculumul a fost dezvoltat pentru a instrui bibliotecarii cheie în competența rețelei – competență digitală, bibliotecarii să fie dispuși și capabili să învețe și să se adapteze la noile cerințe dictate de era digitală, pentru a dobândi cunoștințele și abilitățile necesare profesioniștilor din domeniul bibliotecilor, pentru a face față fluxului în continuă creștere de informații și cerințelor utilizatorilor. Se oferă modelul de organizare a unei formări, care include Forme și strategii de organizare a activității didactice și Impactul pregătirii profesionale a bibliotecarilor în domeniul IT.

Cuvinte-cheie: tehnologie digitală, competență digitală, personalul bibliotecii, tehnologia informației, abilități profesionale

Abstract: The author offers examples from the library staff professional training in Drochia territorial network, where the Curriculum of the training program, Information Technologies module, was applied. The Curriculum was developed to train librarians in the network/digital competence. Librarians were able to learn and adapt to new demands of the digital age: to acquire knowledge and skills necessary for library professionals to cope with the ever-increasing flow of information and user requirements. The presented model of training includes: Forms and strategies for organizing of teaching activity, and The impact of the librarians professional training in the IT field.

Keywords: digital technology, digital competence, library staff, information technology, professional skills

Trăim într-o societate aflată în continuă schimbare, în care tehnologia digitală transformă fiecare aspect al vieții umane: politice, economice, sociale și de mediu, inclusiv domeniul biblioteconomic care trece prin cele mari transformări conceptuale, structurale, de activitate, resurse.

Pentru a face față schimbărilor semnificative care au loc în ultimii ani în toate activitățile desfășurate de biblioteci, este necesar ca angajații acestor instituții să fie

dispuși și capabili să învețe și să se adapteze la noile cerințe dictate de era digitală, să obțină cunoștințe și competențe necesare profesioniștilor în domeniul biblioteconomic. Bibliotecile au nevoie astăzi de specialiști capabili să opereze cu tehnicile tradiționale, dar care să se descurce și cu tehnicile moderne, să facă față fluxului informațional și cerințelor, mereu crescânde, ale utilizatorilor.

Un imbold pentru transformarea bibli-

otecilor a fost Programul Novateca. Grație Programului Novateca, bibliotecile s-au modernizat: au fost dotate cu echipament modern, iar bibliotecarii au beneficiat de oportunitatea de a fi instruiți nu numai în domeniul TI, dar și e-guvernare, educație mediatică, liderism etc., bibliotecile transformându-se în centre comunitare, care au permis cetățenilor să se bucure de acces gratuit la tehnologii moderne și servicii inovatoare de bibliotecă, ce corespund nevoilor moderne de informare.

O prioritate în domeniul biblioteconomic al anului 2021, determinată la Forumul managerilor din cadrul sistemului național de bibliotecă „*Identitatea bibliotecii în noua normalitate: tendințe și priorități 2021*”, este *Incluziunea digitală a personalului de specialitate din bibliotecă*, obiectivele acestei priorități sunt: elaborarea standardelor de competență digitală a personalului de specialitate din bibliotecă; centrarea procesului educațional de caracter formal și non/formal pe domeniile de competențe digitale.

Biblioteca Publică Raională „Iulian Filip”, Drochia (BPR), deținând statutul de centru biblioteconomic teritorial, are menirea de a contribui la elaborarea *Programelor de formare profesională continuă*, asigură dobândirea unor competențe profesionale în conformitate cu standardele ocupaționale sau calificările recunoscute la nivel național. Competențele cheie sunt prezentate ca rezultate ale învățării, fiind ansambluri de cunoștințe, abilități și atitudini care urmează să fie formate ca instrumente pentru învățarea pe tot parcursul întregii vieți.

Dezvoltarea la bibliotecari a *competenței digitale* – una dintre cele opt competențe-cheie, care constă în utilizarea cu încredere și în mod critic a întregii game de tehnologii ale informației și comunicațiilor pentru informare, comunicare și soluționare a problemelor în toate domeniile vieții, este una dintre prioritățile pentru formarea profesională continuă a bibliotecarilor din rețea.

Pentru formarea profesională a bibliotecarilor, Centrul Biblioteconomic Teritorial Drochia, dispune de un Centru de Formare Profesională pentru Bibliotecari (CFPB) al BPR „Iulian Filip” Drochia, dotat cu echi-

pament modern, în cadrul căruia bibliotecarii sunt instruiți în domeniul Tehnologiilor informaționale.

CBT Drochia asigură formarea profesională a bibliotecarilor, având la bază:

- Program de formare profesională pentru toată rețeaua teritorială, inclusiv pentru personalul BPR;
- Program divizat corespunzător nivelului de pregătire: începător, mediu, avansat;
- Un calendar pentru ateliere, traininguri și cursuri care se vor desfășura mai mult de un an, dar adaptat pentru fiecare an;
- Curriculum pentru programul de formare profesională continuă

Curriculum-ul pentru programul de formare, include 4 tipuri de instruiți: (în curriculum sunt specificate ca moduli)

Modulul B - „Biblioteconomie. Management și marketing biblioteconomic”;

Modulul I - „Organizarea informației în condițiile diversificării resurselor”;

Modulul TI – „Tehnologii informaționale noi pentru bibliotecă”;

Modulul C – Comunicare, care include subiecte privind modul de organizare a instruirilor, planificarea activităților de instruire și neapărat evaluarea post-instruirilor.

Mă voi opri la Modulul (curriculumul) „Tehnologia informațională”, care are scopul de a forma la bibliotecarii din rețea o competență cheie – competența digitală ce include: instruiți privind programe pentru procesarea textelor, lucru cu tabelele, aplicații de birou, designul programelor web, și gestionarea echipamentului.

Obiective curriculare și generale ale curriculei vor contribui la consolidarea competențelor generale și specifice ale bibliotecarilor:

Competențe cognitive:

- să posede un ansamblu de idei despre informatică, știința calculatoarelor, rețelelor și mijloacelor digitale de comunicare;
- să descrie importanța procesoarelor textuale, documentele de calcul tabelar, prezentărilor, browsere-lor;
- să cunoască diverse tehnici de căutare a informației;
- să cunoască regulile de tehnoredactare a documentelor;

- să cunoască etapele de realizare a prezentărilor electronice.

Competențe de învățare:

- să definească noțiuni ca: informație, produse software, hardware, procesoare textuale, tabelare, etc.
- să identifice noțiunile: prezentare electronică, rețea, rețea locală, rețea globală, Internet, poșta electronică, motor de căutare), videoconferință, discuție online, tablă interactivă, blog, enciclopedie electronică, browser, site web.

Competențe de aplicare practică:

- să aplice cunoștințele teoretice în rezolvarea problemelor ce țin de crearea, gestionarea fișierelor, crearea chestionarelor online;
- să posede tehnici de tehnoredactare a documentelor;
- să creeze prezentări electronice, info-grafice, video-uri, filmulețe ;
- să utilizeze diferite browsere, servicii Internet în activități culturale;
- să utilizeze și să instruiască utilizatorii în serviciile e-guvernare;

ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Forma de învățământ (zi, online)	Denumirea disciplinei	Semestrul/luna	Ore total			Evaluarea	
			Total	Inclusiv			
				C, T	P		LI
						Test, Lucrare practică	
Zi	Tehnologii informaționale		192	87	77	28	

Nr. d/o	Tema instruirii	Numărul de ore			
		Total	Teoretice	Practice	Lucru individual
1.	Structura și funcționarea calculatorului.	8	4	3	1
2.	Utilizarea tastaturii.	8	4	2	2
3.	Lucrul cu perifericele.	8	4	3	1
4.	Microsoft Word.2010.Instrumente de culegere și formatare a textelor.	8	4	3	1
5.	Instrumente de lucru cu tabelele ale programului Word	8	4	3	1
6.	Microsoft Excel 2010. Instrumente de elaborare a documentelor de calcul tabelar;	16	8	6	2
7.	Selectarea, formatarea celulelor Excel.	8	4	3	1
8.	Utilizarea funcțiilor Excel. Însurarea automată	16	5	8	3
9.	Instrumente de elaborare a prezentărilor electronice. Power Point; Prezzi.	8	5	2	1
10.	Servicii Internet	8	3	3	2
11.	Servicii e-mail și agenda electronică	8	2	2	4
12.	Găsirea și gestionarea informațiilor	8	2	4	2

13.	Sistemul de operare: funcții și comenzi.	8	5	2	1
14.	Statistica de bibliotecă. 6C, Raportarea lunară ORT	16	6	8	2
15.	Crearea unui blog și a unui Website (Google Sites, Wordpress, Blogger, Weebly).	8	5	2	1
16.	E-guvernare	16	6	8	2
17.	Chestionare online: operativ, eficient, gratuit (Google Forms și Survey Monkey).	8	3	4	1
18.	Utilizarea aplicației Fotojet, Canva. Crearea afișelor în Canva.	8	4	3	1
19.	Crearea poveștilor digitale. Movie Maker.	8	4	3	1
20.	Platforme de comunicare online: Zoom, Meet, Skype, Messenger.	8	3	4	1
	TOTAL:	192	85	76	31

Unități de competențe (abilitățile digitale necesare unui bibliotecar modern) dezvoltate bibliotecarilor în cadrul aplicării curriculei „Tehnologii informaționale”:

UC.1. Cunoașterea structurii și a funcțiilor sistemelor de calcul și de comunicații;

UC.2. Aplicarea sistemelor de management al conținuturilor și al învățării;

UC.3. Utilizarea serviciilor Internet;

UC.4. Găsirea și gestionarea informațiilor;

UC.5. Utilizarea serviciului e-mail și a agendei electronice;

UC.6. Identificarea instrumentelor hardware și software;

UC.7. Utilizarea instrumentelor de culegere și formatare a textelor;

UC.8. Folosirea instrumentelor de verificare și corectare a textelor;

UC.9. Utilizarea instrumentelor de elaborare a documentelor de calcul tabelar;

UC.10. Folosirea instrumentelor de elaborare a prezentărilor electronice;

UC.11. Gestionarea instrumentelor de realizare a materialelor promoționale;

UC.12. Utilizarea serviciilor electronice e-guvernare;

UC.13. Utilizarea platformelor online de comunicare;

UC.14. Folosirea instrumentelor de creare a video-urilor, filmulețelor;

UC.15. Crearea chestionarelor online.

UC.16. Formarea abilităților de învățare online.

FORMELE ȘI STRATEGIILE DE ORGANIZARE A ACTIVITĂȚILOR DE FORMARE PROFESIONALĂ

(drept exemplu este analizată tema Statistica de bibliotecă online. Sistemele de raportare online 6C, ORT)

Tema: Statistica de bibliotecă online. Sistemele de raportare online 6C, ORT

<i>Obiectivele de referință + conținuturi</i>	
<i>Obiective de referință:</i>	<i>Unități de conținut:</i>
<p>La finele instruirii bibliotecarii vor putea:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Să posede competențe de utilizare a sistemelor de raportare 6C și ORT; - Să cunoască structura rapoartelor online; - Să cunoască etapele generale de raportare online; - Să cunoască și să poată utiliza meniurile de bază al sistemului de raportare; - Să cunoască și să completeze corect blocurile de întrebări din cadrul raportului; - Să posede competențe de corectare a erorilor la introducerea datelor; - Să posede competențe de aplicare în practică a meniului "Vizualizarea datelor și descărcarea raportului, centralizatorului"; - Să posede competențe de descărcare a rapoartelor, generare a diagramelor și editare a profilului utilizatorului. 	<p>Manualul sistemului de raportare online 6C Formularul 6 C Ghidul sistemului de raportare ORT</p>

<i>Forme și strategii de organizare a activității didactice</i>		
<i>Forme de organizare/ tipuri de evaluare:</i>	<i>Nr. de ore</i>	<i>Strategii și activități didactice dominante:</i>
Curs introductiv	4	Prelegere.
Laborator, practică	8	Exerciții de: -Accesare a sistemului de raportare online; -Completarea blocurilor de întrebări.
Activitatea individuală a bibliotecarilor	4	Activitatea nr.1. Exersarea de realizare a diagramelor cu datele din raport. Activitatea nr.2. Editarea Profilului utilizatorului.
Evaluarea punctuală		Descărcarea raportului lunar ORT

Impactul formării profesionale ale bibliotecarilor în domeniul TI:

1. Dețin competențe:

- utilizarea și înțelegerea funcționării computerului
- utilizarea serviciilor Internet;
- găsirea și gestionarea, informațiilor din Internet;
- utilizarea serviciului e-mail și a agenției electronice;
- utilizarea instrumentelor de culegere, formatare și verificare, corectare a textelor;

- de creare a tabelelor, care pot efectua calcul tabelar;
- de elaborare a prezentărilor electronice;
- de realizare a materialelor promoționale tradiționale și online;
- de utilizare a programelor Canva; Fofojet;
- de utilizare a serviciilor electronice e-guvernare;
- de elaborare a unui video, filmuleț tematic;

- care pot utiliza platformele de comunicare Zoom, Meet, Messenger, Skype etc.

- de creare a chestionarelor online;

Toate competențele obținute la instruire se aplică în activitatea bibliotecii, organizând instruirea pentru utilizatorii și membrii comunității în care activează.

2. *Bibliotecarii au inițiat pentru utilizatorii bibliotecilor 44 SMB-uri, domeniul TI:*

- „Calculatorul pentru toți” – Sofia, Șalvirii Noi, Chetrosu;

- „Calculatorul în ajutorul utilizatorului (agricultorului)” – Gribova, s. Drochia, Fîntînița, Maramonovca, Ochiul Alb;

- „Temele bine vei ști, de vei folosi IT” – Hăsnășenii Mari, Pelinia, Șuri, Zgurița, Micurin, Șalvirii Vechi;

- „Dacă vrei să fii dotat, învață limba altui stat” – Sofia „Studiez franceza la calculator” – Măcăreuca;

- Șahul – sportul minții – Mîndîc;

- „Codelab – învață coding la bibliotecă” – Cotova, Mîndîc, Ochiul Alb, filiala copii Pelinia;

- „e-Guvernare, îți face viața mai ușoară” – Sofia, Ochiul Alb, Șuri;

- „Tabletel istețel” – Mîndîc;

- „SeniorȘChOOL” – Nicoreni;

- „Creativitate & Accesibilitate” – filiala copii BPR „Iulian Filip”, Drochia;

- Clubul „Robo Drochia” – Filiala copii BPR „Iulian Filip”, Drochia;

- FabLab Drochia – BPR „Iulian Filip” Drochia;

- „Dialoguri online cu personalități marcante” – BPR „Iulian Filip”, Drochia;

- „Acces la informație de interes public” – BPR „Iulian Filip”, Drochia;

3. *Organizează activități culturale online:*

1. Programul Național LecturaCentral-întâlnire online cu scriitorul Aurelian Silvestru, moderată de Iulian Filip.

2. Programul Național LecturaCentral-Concursul raional online a Filmului de promovare a cărții „Cartea bună ne adună”.

3. *Simpozionul literar-științific „Scriitorii drochieni”* în cadrul proiectului „Acasa spiritului nostru” – BPR „Iulian Filip” Drochia, transmis online în direct. Impact – peste 1000 vizualizări.

4. SMB „Dialoguri online cu personalități marcante” – întâlniri online cu Iulian Filip, Claudia Partole, Ianoș Țurcanu, Boris Ma-

rian, Damian Spinei, Aurelian Silvestru.

5. *Festivalul online „FILUPIADA-2021”* – 11 concursuri, peste 200 participanți.

6. *Ora de poezie „Mai simplu decât iarba nu pot fi”*, consacrată lui Gr. Vieru, cu participarea a 7 bibliotecă din rețea.

7. „*Lecturi de neuitat*” – promovarea personalităților și creației clasice române prin realizarea și prezentarea filmulețelor – 12 scriitori români (BPR „Iulian Filip”).

8. *Vino, poveste! – Maratonul cu povești* – SMB, filiala copii BPR „Iulian Filip” – de 2 ori în lună.

4. Bibliotecarii au obținut abilități de elaborare a materialelor promoționale.

Bibliotecarii din rețea au fost inițiați în utilizarea programului Canva, obținând abilități de lucru cu imaginile, modificarea lor, ceea ce le-a oferit oportunitatea de a crea postere, infografice pentru promovarea activității bibliotecii, atât în format obișnuit, dar și online.

5. *Competențe de realizări ale videourilor, filmulețelor.*

Bibliotecarii din rețea, obținând competențe de elaborare a unui video, filmuleț tematic au început să realizeze foarte multe videouri cu o tematică diversă, ajungând la concluzia, că aceasta le este de ajutor în activitatea zilnică cu utilizatorii, iar activitățile culturale desfășurate în bibliotecă, cu demonstrarea acestora sunt mult mai atractive. Plus la toate, plasate pe pagina facebook a bibliotecii, aduce la creșterea imaginii în comunitate și în mediul profesional din întreaga republică. Menționez doar câteva bibliotecă cu un număr mai mare de video și filmulețe realizate:

Biblioteca Publică „L.Istrati” Sofia: a realizat 92 de videouri și filmulețe:

22 aprilie – Ziua Internațională a Pământului:

<https://www.facebook.com/1195775413783850/videos/200772234960848>

Iulian Filip – poet al plaiului sofian –

<https://www.facebook.com/1195775413783850/videos/268487494645899>

Filiala copii Pelinia – 94 ; Mîndîc – 44; Biblioteca Publică Pelinia – 38; Fîntînița – 34; s. Drochia – 32; Ochiul Alb – 20; Cotova – 16; Șuri – 15, iar BPR „Iulian Filip” și Filiala copii – peste 350.

6. *Generarea noilor produse* (utilizarea

platformelor de comunicare Zoom, Meet, Messenger, Skype) și îmbunătățirea ofertei educaționale prin *instruirile online*. Tehnologiile informaționale evoluează zilnic, iar pandemia de COVID-19 a diversificat spectru de servicii electronice pentru populație, inclusiv și în domeniul bibliotecomic: instruirile și evenimentele profesionale s-au desfășurat online. Biblioteca raională a organizat 12 instruirii online cu bibliotecarii din rețea cu tematică diversă, deoarece din cauza pandemiei nu ne puteam întâlni în mod tradițional.

Instruirile online sunt o oportunitate excelentă pentru toți bibliotecarii din rețea, dar și din întreaga republică de a participa la instruirile organizate de Centrele metodice naționale, care sunt BNRM, BN „Ion Creangă”, Centrul de Excelență pentru Bibliotecari, instruirii, livrate de formatori profesioniști, care au împărtășit din experiența lor, bibliotecarii obținând

cunoștințe, competențe și abilități necesare unui bibliotecar modern, fiind pregătiți pentru a răspunde la nevoile de informare și culturale ale utilizatorilor.

În condițiile actuale, când principalele direcții spre care se orientează biblioteconomia sunt modernizarea serviciilor și diversificarea resurselor de informare și documentare prin utilizarea noilor tehnologii informaționale, Bibliotecarul este pus în situația de a-și dezvolta continuu cunoștințele, competențele și abilitățile profesionale de bază, una dintre cele mai importante fiind competența digitală, deoarece tehnologiile sunt prezente în activitatea bibliotecii.

Toate aceste cunoștințe sunt necesare pentru a face față cerințelor și nevoilor informaționale tot mai complexe ale utilizatorilor, pentru a oferi acces la o gamă cât mai largă și variată de resurse și servicii informaționale, educaționale și socioculturale.

Referințe bibliografice:

1. CURRICULUM la disciplina Tehnologii informaționale și comunicaționale. Universitatea de Stat „Alec Russo”, Bălți. Bălți : Biblioteca Științifică, 2008. 30 p.[on-line] [citată în 07.06.2021]. Disponibil: <http://tinread.usarb.md:8888/tinread/fulltext/bsu/curriculum.pdf>
2. CURS de instruire pentru adulți în domeniul cetățeniei digitale. [on-line] [citată 11.06.2021]. Disponibil: http://dq-skills.eu/wp-content/uploads/2018/07/DQSkills_Training-Itinerary-_RO-2.pdf
3. FORUMUL Managerilor din cadrul Sistemului Național de Biblioteci „Identitatea bibliotecii în noua normalitate”: tendințe și priorități.- [on-line] [citată în 07.12.2020] Disponibil: <http://libruniv.usarb.md/images/pdf/2020/Prioritati-profesionale-2021.pdf>
4. LUPU, Ilie, GREMALSCHI, Anatol, PRISACARU, Angela. Dezvoltarea curriculară în informatică. In: Acta et commentationes. Științe ale Educației. 2018, nr. 1 [on-line] [citată în 10.06.2021]. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/4-14.pdf
5. OSOIANU, Vera. Biblioteca în era internetului: tendințe și prognoze. In: BiblioScientia. 2013, nr. 10, pp. 42-50. ISSN 1857-2278. [on-line] [citată 11.06.2021]. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Biblioteca%20in%20era%20internetului%20tendinte%20%C5%9Fi%20prognoze%20.pdf.pdf
6. POVESTCA, Lilia. Competențele profesionale ale bibliotecarului în societatea cunoașterii. (Studiu de caz). [on-line] [citată 07.06.2021]. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/69-72_23.pdf
7. SOBIESKI-CAMERZAN, Rodica, CANȚĂR, Lilia. Profesionalismul personalului bibliotecar în era tehnologiilor informaționale. [on-line] [citată 8.06.2021]. Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/370-375_3.pdf
8. STANDARDE de competențe digitale pentru cadrele didactice din învățământul general. Aprobate prin ordinul Ministerului Educației nr. 862 din 7 septembrie 2015.[on-line]. [citată 15.06.2021]. Disponibil: https://mecc.gov.md/sites/default/files/cnc4_finalcompetente_digitale_profesori_22iulie2015.pdf
9. VEVERIȚA, Tatiana. Metodologia dezvoltării competenței digitale în procesul formării inițiale a cadrelor didactice filologi. 532.02 – DIDACTICĂ ȘCOLARĂ (PE TREPTE ȘI DISCIPLINE DE ÎNVĂȚĂMÂNT) Teză de doctor în științe pedagogice. Chișinău, 2019. 234p.[on-line] [citată 8.06.2021]. Disponibil: http://www.cnaa.md/files/theses/2019/55250/tatiana_everita_thesis.pdf